

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації
Шершун Ольги Миколаївни
на тему «Інформаційне забезпечення національного еколого-економічного
розвитку»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії (PhD)
за спеціальністю 051 – Економіка
з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

1. Актуальність теми дослідження. Згідно «Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року» однією із першопричин екологічних проблем України є неефективна система державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища, моніторингу його стану, регулювання використання природних ресурсів та забезпечення екологічно безпечного економічного розвитку. Основу всіх управлінських рішень складає інформація та процес обміну цією інформацією. Саме сучасні інформаційні і комунікаційні технології здійснюють вирішальний вплив на суспільні зміни та формують екоінформаційне суспільство, що розглядається як нова еволюційна фаза цивілізаційного розвитку, продуктом якого є екологічна інформація.

В контексті означеної проблематики, напрямок дисертаційного дослідження відноситься до нагальних завдань наукового пошуку. Неповноцінність існуючого інформаційного поля, що супроводжує прийняття еколого-економічних рішень, обумовлює необхідність ретельного перегляду існуючого базового складу екологічної інформації та її обігу як основи виявлення векторів подальшого реформування природоохоронної системи за рахунок запровадження інструментів стимулювання екологічної модернізації економічного розвитку, справедливого збільшення акумуляції коштів екологічного податку та ефективного їх розподілу. Наразі і процес розроблення та ухвалення управлінських рішень відповідними органами влади, як свідчить практика, потребує удосконалення в напрямку максимальної цифровізації усіх процесів, що пов'язані із функціонуванням інформаційно-комунікаційного середовища.

Беручи до уваги масштабний всеохоплюючий курс України на цифровізацію усіх сфер життя і, зокрема, пов'язаних з екологізацією суспільних відносин, можна стверджувати, що обрана тема є актуальною, а розроблені пропозиції та рекомендації очікуваними і затребуваними з боку владних структур, органів виконавчої влади, бізнесу та громадськості.

2. Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано в рамках плану наукових досліджень ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України», а саме:

– держбюджетна тема «Методологія формування системи управління екологізацією секторів економіки» (2019-2021 рр., № ДР 0119U000228). Особистий внесок дисертанта полягає у визначенні інституціонального забезпечення формування поняття екологічної інформації та наданні аналізу відповідності екологічних паспортів регіонів Базовому набору статистики

навколишнього середовища. Дисертантом розглянуто функції та завдання інформаційного забезпечення у галузі екологізації секторів економіки, розглянуто проблематику науково-інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень у сфері екологізації секторів економіки. Також розглянуто проблему оброблення та представлення екологічної інформації в контексті міжнародної діяльності України та визначено реальні можливості країни у сфері надання екологічно цінних даних згідно європейських вимог. Дисертантом також розроблено цифровізований алгоритм збору та оброблення інформації у сфері екологічного оподаткування.

– держбюджетна тема «Домінанти інвестиційно-інноваційної політики природокористування національної економіки» (2020 – 2021 рр., № ДР 0120U100160). Особистий внесок дисертанта полягає в оцінці інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційної політики природокористування України, проведенні оцінки інвестиційної діяльності України у сфері природокористування крізь призму європейської та української статистики, обґрунтуванні переваг диджиталізованого збору інформації щодо витрат на охорону навколишнього природного середовища та представленні розширеної структури статистичного дослідження інвестиційно-інноваційної політики у сфері природокористування.

– держбюджетна тема «Імперативи соціально відповідального бізнесу на засадах екологізації економіки» (2022 р., № ДР 0122U000748). Особистий внесок дисертанта полягає в обґрунтуванні, на основі оцінки доступності нефінансових звітів на онлайн-ресурсах, необхідності застосування сучасних інтернет-технологій та визначенні практичних кроків щодо створення інвестиційного каталогу соціально відповідальних підприємств України у вигляді картографічного онлайн-ресурсу та забезпечення можливості зворотного зв'язку для зацікавлених сторін, що дозволить розширити коло підприємств з високою соціальною активністю, інвестиційною привабливістю, особливо в період поствоєнної відбудови бізнесу.

– держбюджетна тема «Організаційно-економічні механізми формування ринку аквакультури (на прикладі Українського Причорномор'я)» (2022 – 2024 рр., № ДР 0122U002395). Особистий внесок дисертанта полягає у розгляді міжнародних вимог до інформаційно-моніторингового забезпечення сектору аквакультури та аналізі міжнародних онлайн – платформ, пов'язаних з аквакультурною діяльністю. Проведений аналіз ведення Державного реєстру рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) України, а також здійснена розробка картографічного матеріалу місцезнаходження рибогосподарських водних об'єктів або частин рибогосподарських водних об'єктів та потенціального розширення державного моніторингу вод.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації:

Метою дисертаційного дослідження є удосконалення теоретико-методичних положень та розроблення науково-обґрунтованих практичних рекомендацій щодо інформаційного забезпечення національного еколого-економічного розвитку на засадах цифровізації.

Досягнення поставленої мети реалізується через вирішення наступних

завдань:

- визначити інституціональні засади формування та розвитку поняття екологічної інформації як базису інформаційного забезпечення прийняття еколого-економічних рішень;

- теоретично обґрунтувати створення та функціонування інформаційно-комунікаційного середовища в контексті перспектив національного еколого-економічного розвитку;

- концептуально обґрунтувати необхідність використання екологічної інформації на різних етапах прийняття управлінських рішень щодо національного еколого-економічного розвитку;

- дослідити процес цифровізації як основи модернізації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері охорони навколишнього природного середовища та визначити, з економічної точки зору, її переваги для владних структур, бізнесу та громадськості;

- надати пропозиції щодо удосконалення елементів архітектури державних відкритих джерел екологічної інформації, що є основою аналізу забезпечення підтримки екологічної безпеки та економічних переваг для держави та бізнесу;

- запропонувати порядок розроблення еколого-економічних управлінських рішень, на базі цифровізації, з метою мінімізації економічних і політичних впливів на процес прийняття рішень щодо національного еколого-економічного розвитку.

Об'єктом дослідження є процес формування інформаційного забезпечення національного еколого-економічного розвитку в контексті переходу до інформаційного суспільства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних положень щодо формування інформаційного забезпечення національного еколого-економічного розвитку на засадах цифровізації.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційного дослідження є діалектичний метод пізнання, фундаментальні положення економіки природокористування та охорони навколишнього середовища, концептуальні засади сталого розвитку та інформатизації суспільства.

Для вирішення поставлених у дисертаційній роботі задач використано сукупність методів, принципів та прийомів наукового пізнання, у тому числі: системного аналізу – при вивченні складних взаємозв'язків між різними елементами інформаційних систем; статистичного аналізу – при проведенні оцінки ефективності та результативності інформаційного забезпечення прийняття обґрунтованих економічно-екологічних рішень; синтезу та групування – при аналізі баз даних екологічного спрямування; метод Кейс-стаді – при оцінці проблем, з якими стикаються науковці та громадськість при використанні існуючої екологічної інформації; компаративного аналізу – при порівнянні ефективності та результативності інформаційного забезпечення прийняття обґрунтованих еколого-економічних рішень в різних країнах і регіонах.

Логіка побудови, використання низки різноманітних методів дослідження є тим підґрунтям, що обумовлює вирішення конкретних задач дослідження і аргументованість висновків дисертантки.

Інформаційну основу дослідження складають чисельні наукові праці, представлені в науковому інформаційному просторі фахівцями провідних наукових шкіл, що сформовані в системі установ Національної академії наук України, Національної академії аграрних наук та закладів вищої освіти з проблематики дисертаційного дослідження. Нормативно-правовим підґрунтям роботи є ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», «Концепція Державної цільової екологічної програми моніторингу довкілля», «Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, офіційні матеріали Державної служби статистики України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, нормативно-правові документи інших держав з означених питань, зокрема, «Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція)», матеріали власних досліджень автора.

Отримані наукові результати в повній мірі відповідають заявленій темі роботи та поставленим завданням. За результатами дисертації дисертанткою зроблено висновки, що кореспондуються з темою роботи та елементами наукової новизни.

Отже, дисертаційну роботу Шершун О.М. «Інформаційне забезпечення національного еколого-економічного розвитку», можна вважати логічною і завершеною.

4. Наукові положення, розроблені особисто дисертанткою, та їх новизна. Найбільш вагомими науковими результатами дослідження, що мають наукову новизну та одержані автором особисто, конкретизуються в наступному:

удосконалено:

- теоретичні та концептуальні підходи щодо процесу формування цифровізованого інформаційного забезпечення національного еколого-економічного розвитку на засадах: циркуляції екологічної інформації на основі моделі М. де Флера, яка, на відміну від лінійних моделей, передбачає зворотній зв'язок в процесі комунікації та активну участь громадськості в еколого-економічному управлінні; формування екологічного контексту економічних рішень; генерації позитивного впливу на результативність, своєчасність, вартість та якість еколого-економічної діяльності; створення умов для стратегічного планування еколого-економічного розвитку секторів економіки і регіонів; запровадження програмно-цільового бюджетування екологічних програм.

- категоріальний апарат сфери інформатизації еколого-економічного розвитку національної економіки шляхом введення в науково-понятійний обіг термінів «екоінформаційне суспільство», продуктом і базисом функціонування якого виступає його найзначніша складова – «екоінформаційний ресурс», виокремлення яких обумовлено глобальним домінуванням екологічних процесів, обмежуючих економічний розвиток;

- методичний підхід до цифрового формату архітектури відкритих джерел екологічної інформації, в основу якого покладено новий принцип формування

екоінформаційного ресурсу, який, на відміну від існуючого алгоритму «стан довілля-захід», передбачає інформаційну новацію «соціальна відповідальність - безпека людини», що спрямовано на подолання диспропорцій інформаційного забезпечення еколого-економічного управління;

- методичний підхід до процесу цифровізації елементів архітектури державних джерел екологічної інформації, в якому генерація інформаційних потоків екологічної інформації забезпечується згідно вимог до показників статистичних спостережень, набір яких визначено на основі принципів об'єктивності, несуперечливості, порівняльності та прозорості екологічної інформації, використання якої дозволить модернізувати роботу органів державної влади та місцевого самоврядування в напрямку підвищення ефективності природоохоронної діяльності в державі та регіонах;

- порядок розроблення еколого-економічних управлінських рішень, шляхом включення в наявний процес їх реалізації етапу розробки альтернатив третьою стороною, що дозволить нівелювати підхід до фінансування екологічних програм або заходів за залишковим принципом та політичними пріоритетами.

дістало подальшого розвитку:

- науково-методичне обґрунтування процесу прийняття еколого-економічних рішень, яке, на відміну від існуючого, визначає необхідну, достовірну, обґрунтовану та своєчасну екологічну інформацію у форматі цифрових ресурсів для реалізації кожного етапу прийняття рішення від ідентифікації проблеми, цілепокладання, розробки, оцінки та вибору альтернатив до моніторингу його виконання;

- методичний підхід до оцінювання функціонування елементів архітектури державних відкритих джерел екологічної інформації, що базується на появі можливості вимірювання узагальнюючих показників: результативності виконання екологічного законодавства; ефективності еколого-інноваційної діяльності держави; повноти надходження екологічного податку, оцінки цільового використання та ефективності використання коштів державного фонду охорони навколишнього природного середовища, що є підґрунтям для розробки стратегії еколого-економічного розвитку національної економіки.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та представлено нове вирішення наукового завдання щодо розробки теоретико-методичних та прикладних засад інформаційного забезпечення національного еколого-економічного розвитку.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні авторських пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення в системі еколого-економічного управління в Україні та модернізації роботи суб'єктів управління на новій ідеологічній основі. Зокрема дисертанткою запропоновано:

- принцип акумуляції інформації та форма її представлення у вигляді Електронного екологічного паспорту регіону як цифрового інструменту, впровадження якого сприятиме контролю за станом довкілля, зменшенню ризиків для здоров'я населення, підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів, загальному економічному зростанню секторів економіки та регіонів;

-удосконалення елементів архітектури державних відкритих джерел екологічної інформації за рахунок використання інноваційно-інвестиційного цифровізованого ресурсу, запровадження обов'язкового нефінансового звітування з розширеним полем інформації щодо повоєнної відбудови бізнесу та виконання екологічного законодавства;

- алгоритми цифрового збору та обробки інформації щодо екологічного оподаткування, оцінки повноти його надходження та використання коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища як основи запровадження міжбюджетного перерозподілу коштів з метою реалізації проектів або заходів за критерієм ефективності.

Теоретичні положення, методичні розробки, практичні рекомендації автора включені у доповідні записки ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України», доповідались на Вченій раді і були направлені в органи державної та виконавчої влади й отримали позитивну оцінку, а саме:

- від Державної служби статистики України (довідка №13.1.1-07/107-19 від 04.10.2019), Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації (довідка №4793/06-17/4721 від 26.09.2019) та Головного управління статистики в Одеській області (довідка №07-09/1860-19 від 18.12.2019) щодо удосконалення інформаційного забезпечення як складової системи управління розвитком екологізації секторів економіки;

- від Міністерства освіти і науки України (довідка №7/359-20 від 26.11.2020), Державної служби статистики України (довідка №06.5-09/135-20 від 11.11.2020), Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України (довідка №3031-06/64680-07 від 27.10.2020) щодо інституціонального та інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційної політики природокористування в контексті світового досвіду;

- від Державної служби статистики України (довідка №06-13/150-21 від 24.11.2021) щодо адаптивних механізмів впровадження екологічних інновацій в раціональне природокористування агросфери;

- від Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (довідка 3802-07/18158-07 від 24.03.2021), Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (довідка №25/5-21/18018-21 від 20.08.2021) щодо методичного підходу до діагностики результативності податкового регулювання екологізації економіки;

- від ГУС в Одеській області (довідка №07-10/18-23 від 27.01.2023) та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (довідка №25/2-22/140-23 від 04.01.2023) щодо методичних підходів до розробки системи нефінансового звітування суб'єктів господарювання у контексті соціально відповідального бізнесу;

- від Державної служби статистики України (довідка № 06.2-07/138-22 від 07.12.2022), Державного агентства меліорації та рибного господарства України (довідка № 3-6.2.3-17/5468-22 від 16.12.2022) та Державного агентства водних ресурсів України (довідка № 5415/4/1/11-22 від 30.12.2022) щодо стану та перспектив інформаційно-моніторингового забезпечення сектору аквакультури в контексті національних практик та європейських вимог.

6. Перелік публікацій за темою дисертації: За результатами досліджень опубліковано 22 наукові праці, у тому числі 3 розділи у колективних монографіях, 6 статей у наукових фахових виданнях (з них 1 стаття в Scopus), 10 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації та 3 наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Список публікацій здобувача за темою дисертації, відповідає вимогам пп. 8 і 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року:

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Монографії / розділи у монографіях:

1. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2020). Оцінка інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційної політики природокористування України. Сучасні аспекти науки: II-ий том колективної монографії / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т.П., 20-28. *(Особистий внесок здобувача: проведено оцінку інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційної політики природокористування України).*

2. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2020). Формування регіонального статистичного базису екологічного управління. Домінанти сталого розвитку регіонів України : монографія / [Буркинський Б.В. та ін.] ; за наук. ред. Б.В. Буркинського ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 444-454. ISBN 978-966-02-9484-4 *(Особистий внесок здобувача: визначено інституціональне забезпечення формування поняття екологічної інформації та наданий аналіз відповідності екологічних паспортів регіонів Базовому набору статистики навколишнього середовища).*

3. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2022). Інформаційне забезпечення управління процесом екологізації секторів економіки. Методологія формування системи управління екологізацією секторів економіки : монографія / [Купінець Л.Є. та ін.] ; за наук. ред. Л.Є. Купінець ; НАН України, ДУ «Ін-т ринку і екон.-екол. досліджень НАН України». Одеса : ДУ «ІПРЕЕД НАНУ», 422-506. ISBN 978-617-14-0041-2 *(Особистий внесок здобувача: розглянуто проблематику науково-інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень у сфері екологізації секторів економіки).*

Статті у наукових фахових виданнях України:

4. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2020). Діджиталізація інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційної політики природокористування України. Науковий журнал «Науковий погляд: економіка та управління». Випуск № 3(69). 2020. 91-96. <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2020-69-16> *(Особистий внесок здобувача: обґрунтовано переваги діджиталізованого збору інформації щодо витрат на охорону навколишнього природного середовища та розроблена розширена структура статистичного дослідження інвестиційно-інноваційної*

політики у сфері інвестиційно-інноваційної політики природокористування).

5. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2020). Цифрова трансформація інформаційного забезпечення екологічного оподаткування. Науково-практичний журнал «Причорноморські економічні студії», № 59/2020, 83-88. <https://doi.org/10.32843/bses.59-36> (Особистий внесок здобувача: розроблено цифровізований алгоритм збору та оброблення інформації у сфері екологічного оподаткування).

6. Шершун, О. (2022). Удосконалення процесу прийняття управлінських рішень у сфері екологізації економіки у межах концепції «Відкритого уряду». Економіка та суспільство, (39). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-31>

7. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2022). Організація забезпечення моніторингу водних об'єктів Українського Причорномор'я. Науково-практичний журнал «Причорноморські економічні студії», № 78/2022. 89-94. <https://doi.org/10.32782/bses.78-14> (Особистий внесок здобувача: розглянуто особливості Закону України «Про аквакультуру», обґрунтовано необхідність здійснення додаткового моніторингу безпосередньо на об'єктах рибного господарства).

8. Купінець, Л., Андреева, Н., & Шершун, О. (2022). Методичні підходи до розробки системи нефінансового звітування суб'єктів господарювання у контексті соціально відповідального бізнесу. Цифрова економіка та економічна безпека, (3(03)), 13-18. <https://doi.org/10.32782/dees.3-3> (Особистий внесок здобувача: обґрунтовано, на основі оцінки доступності нефінансових звітів на онлайн-ресурсах, необхідність застосування сучасних інтернет-технологій та визначення практичних кроків щодо створення інвестиційного каталогу соціально відповідальних підприємств України у вигляді картографічного онлайн-ресурсу та забезпечення можливості зворотного зв'язку для зацікавлених сторін, що дозволить розширити коло підприємств з високою соціальною активністю, інвестиційною привабливістю, особливо в період поствоєнної відбудови бізнесу).

Статті в Scopus/Web of Science:

9. Burkynskiy, B., Kupinets, L., Andryeyeva, N., & Shershun, O. (2022). Ukrainian Agro-Food Sector in the Context of Global Patterns of Environmental Innovation Development. Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe, 25(4), 45–63. <https://doi.org/10.18778/1508-2008.25.29> (Особистий внесок здобувача: розглянуто статистичне спостереження «Інноваційна діяльність підприємств» та визначена відсутність статистичних даних стосовно інноваційної діяльності підприємств у секторі сільського, лісового та рибного господарства).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

10. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2022). Екологічний моніторинг водних ресурсів як основа для соціально відповідального бізнесу у сфері аквакультури та рибальства. Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 27-28 жовтня 2022 року. Херсон, 297-300.

(Особистий внесок здобувача: обґрунтовано необхідність здійснення додаткового моніторингу водних ресурсів в Одеській області).

11. Шершун О. М. (2022). Процес прийняття управлінських рішень у сфері екологізації секторів економіки. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення» (випуск 67). (11-12.05.2022). <http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-487/>

12. Шершун О. М. (2021). Статистичне дослідження як основа розроблення управлінських рішень у сфері екологізації секторів економіки. Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент, аудит та фінанси: стан, проблеми та перспективи розвитку». 24 квітня 2021 р., Україна, м. Київ, 60-62.

13. Шершун О. М. (2021). Моніторинг якості ґрунтів як основа для зростання площі органічних земель. Міжнародна наукова інтернет-конференція «Економіко-екологічні проблеми сучасності у дослідженнях науковців». 29 червня 2021 р.: матеріали конференції / ОДЕКУ. Одеса : ТЕС, 49-51.

14. Шершун О. М. (2020). Адаптація інформаційного забезпечення природоохоронного управління до міжнародних вимог. Наукова конференція молодих вчених Одеського державного екологічного університету. 25-29 травня 2020 р., Україна, м. Одеса, 163.

15. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2020). Статистичне забезпечення інвестиційно-інноваційної політики природокористування в Україні. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих учених «Управління економічними процесами на макро- і мікрорівні: проблеми та перспективи вирішення». 29–30 квітня 2020 р., Україна, м. Львів, 172-173. *(Особистий внесок здобувача: визначено, що українська статистика не виділяє окремо інноваційну складову природоохоронних інвестицій).*

16. Шершун О. М. (2020). Інформаційне забезпечення екологічного оподаткування України в контексті євроінтеграції. Міжнародна наукова інтернет-конференція "Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення" (випуск 45). 04 лютого 2020 р., 74-76.

17. Шершун О. М. (2019). Роль екологічної статистики в системі екологоорієнтованого економічного управління та перспективи її удосконалення в Україні. Збірник наукових статей за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції (за міжнародною участю) «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки», м. Дніпро, 11-12 квітня 2019, 564-568.

18. Шершун О. М. (2019). Удосконалення методики формування екологічних паспортів як один із напрямків забезпечення національної безпеки України. Теорія та практика менеджменту безпеки, Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (14 травня 2019 року), м. Луцьк, 2019, 145-146.

19. Шершун О. М. (2019). Удосконалення методології збору та обробки екологічної інформації на основі європейських вимог. Міжнародна наукова конференція «Економіко-екологічні проблеми сучасності у дослідженнях науковців»: матеріали конференції / ОДЕКУ. – Одеса : ТЕС, 116-121.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

20. Kupinets, L., & Shershun, O. (2019). Assessment of information support of Ukraine in the context of international requirements. *Economic Innovations*, 21(4(73)), 85-93. [https://doi.org/10.31520/ei.2019.21.4\(73\).85-93](https://doi.org/10.31520/ei.2019.21.4(73).85-93) (Особистий внесок здобувача: розглянуто проблему оброблення та представлення екологічної інформації в контексті міжнародної діяльності України та визначено реальні можливості країни у сфері надання екологічно цінних даних згідно європейських вимог).

21. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2019). Удосконалення інформаційного забезпечення як складової системи управління розвитком екологізації секторів економіки. Наукова доповідь ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 46 с. ISBN 978-966-02-8987-1 (Особистий внесок здобувача: розглянуто функції та завдання інформаційного забезпечення в галузі екологізації секторів економіки).

22. Купінець Л. Є., Шершун О. М. (2020). Інституціональне та інформаційне забезпечення інвестиційно-інноваційної політики природокористування в контексті світового досвіду. Наукова доповідь ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 59 с. ISBN 978-966-02-9356-4 (Особистий внесок здобувача: проведено оцінку інвестиційної діяльності у сфері природокористування крізь призму європейської та української статистики).

7. Результати перевірки роботи на плагіат.

Перевірка тексту дисертації з використанням антиплагіатної системи StrikePlagiarism показала, що дисертаційна робота є оригінальною на 95,6%. Враховуючи специфіку, робота вважається такою, що має високий рівень оригінальності та допускається до захисту. Робота відповідає принципам академічної доброчесності.

8. Оцінка мови і стилю дисертації.

Дисертаційна робота написана українською мовою з власним науковим стилем розкриття її змісту з використанням спеціальної термінології, що дозволило дисертанту досягти цілісності, логічної рубрикації, чіткості та достовірності викладання наукових положень, фактів, аргументів та висновків.

9. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

Зміст дисертаційної роботи відповідає чинним вимогам до її оформлення, встановленим освітньо-науковою програмою «Економіка» галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка». Кваліфікація Доктор філософії (Phd).

10. Дотримання нормативних вимог щодо оформлення дисертації.

Дисертаційна робота складається з вступу, трьох розділів, які включають підрозділи, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи складає 294 сторінки, з яких 209 – основний текст. Робота містить 25 таблиць, 36 рисунків. Список використаних джерел містить 199 найменувань та розміщений на 20 сторінках, 7 додатків – на 64 сторінках.

11. Відповідність дисертації встановленим вимогам та загальний висновок:

Дисертація Шершун Ольги Миколаївни на тему: «Інформаційне забезпечення національного еколого-економічного розвитку», виконана для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», є завершеним, самостійно виконаним науковим дослідженням щодо вирішення актуальної задачі економічної науки. Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні авторських пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення в системі еколого-економічного управління в Україні та модернізації роботи суб'єктів управління.

Наукові здобутки дисертантки під час проведеного дослідження знаходяться в полі принципово нових напрямків наукового пошуку, сприяють прирощенню наукових знань та формують, через низку наданих пропозицій, шляхи реалізації національної масштабної задачі цифровізації економіки в межах глобальної побудови екоінформаційного суспільства.

Дисертація відповідає всім вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОН України від 31.05.2019 №759, а також вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Уряду № 44 від 12.01.2022 р., зі змінами, внесеними Постановою Уряду № 341 від 21.03.2023 р.)

За результатами публічної презентації результатів дисертації та їх обговорення на засіданні фахового семінару ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» 20 грудня 2023 року, протокол № 4, дисертацію Шершун Ольги Миколаївни рекомендовано до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – «Економіка» галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки. Кваліфікація доктор філософії (Phd). Рішення ухвалено членами фахового семінару.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

Дисертаційну роботу Шершун Ольги Миколаївни на тему: «Інформаційне забезпечення національного еколого-економічного розвитку», подану на здобуття ступеня доктора філософії (Phd), до захисту.

Головуюча на засіданні
фахового семінару по спеціальності 051 – Економіка
д.е.н., професор, заступниця директора з наукової роботи
ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

Ніна ХУМАРОВА
Ніна ХУМАРОВА